

централната власт: колкото и да е върно, че личните качества на хората никога не съм безъ значение, но крайните резултати не зависятъ толкова отъ тъхъ, колкото отъ цяла верига условия, индивидуални и социални, а нито едно отъ тъхъ не е на лице (нито пъкъ може да бъде изкуствено създадено): ни стара научна култура, ни традиции въ обществото, ни възпитателни условия, благоприятни за всестранно развитие на отдѣлни индивидууми, нито най-сетне необходимите литературни помагала.

Не стои по-добре и съ условията, необходими за една солидна научна подготовка на студентите. Първото отъ тия условия — научната литература — липсва почти съвсъмъ; нѣмаме нито оригинални трудове отъ професорите, нито цѣлесъобразни прѣводни съчинения. Училището ще изпълни скоро второто десетилѣтие отъ своя животъ, а въ него още цѣвти онзи начинъ на „запознаване“ съ научни проблеми, който състои въ заучване лекциите на професорите и дезинтересиране отъ всичко останало. Въобще за създаване научна литература и за пробуждане научните интереси въ обществото нашия университетъ е направилъ твърдъ малко. И не само въ зиждителна работа академическия персоналъ е билъ крайно недѣятеленъ, но и въ прѣследване невѣжеството на боравящи въ научни области некадърници.

Но ако за тия двѣ задачи на университета чрезъ съзнателни усилия може твърдъ малко да се направи, а главното все трѣбва да извѣрши „врѣмето“, за третята спомената горѣ задача —